

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

**GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS STEBĖSENOS ATASKAITA UŽ
2012 M. II KETV.**

Vilnius, 2012

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Algirdo g. 27,
LT-03219 Vilnius
Tel. +370 5 2135166,
Faks. +370 5 2135270.
El. p. rastine@regula.lt
www.regula.lt

2012 m. spalio

TURINYS

ĮVADAS.....	4
1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS.....	6
1.1. Rinkos dalyviai	6
1.2. Rinkos apimtis.....	6
2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS	10
2.1. Rinkos dalyviai	10
2.2. Rinkos apimtis.....	10
2.3. Investicijos	12
3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS.....	13
3.1. Rinkos dalyviai	13
3.2. Rinkos apimtis.....	13
3.3. Investicijos	14
4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS.....	15
4.1. Rinkos dalyviai	15
4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	15
4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka	16
4.4. Investicijos	20

IVADAS

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengė 2012 m. II ketv. gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą. Ataskaita parengta gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo įmonių Komisijai pateiktų ataskaitų, kompanijos *Bloomberg* duomenimis.

Komisijos ataskaitoje pateikiami apibendrinti duomenys bei jų palyginimas. Ataskaitoje nagrinėjamos gamtinių dujų importo, perdavimo, skirstymo bei tiekimo rinkos.

Esminiai 2012 m. II ketv. įvykiai:

- Gamtinių dujų importo rinkoje veikiantys dalyviai 2012 m. II ketv., palyginti su 2011 m. II ketv., importavo 30,6 proc. gamtinių dujų mažiau; importo sąnaudos mažėjo 13,0 proc.
- Alternatyvių kuro rūšių (1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio 0,1 proc.) kainų augimas bei dolerio stiprėjimas lito atžvilgiu, palyginti su 2011 m. II ketv., lėmė 34 proc. didesnę svertinę gamtinių dujų importo kainą.
- 2012 m. II ketv. gamtinių dujų tranzito apimtys, palyginti su 2011 m. II ketv., didėjo 2,2 proc. Perdavimas Lietuvos vartotojams mažėjo 9,2 proc., kas nulėmė 4,9 proc. bendrų perdavimo apimčių mažėjimą.
- Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo Lietuvos vartotojams veiklos 2012 m. II ketv. siekė 27,6 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. II ketv., mažėjo 10,9 proc.
- 2012 m. II ketv. paskirstyta 11,4 proc. mažiau gamtinių dujų nei 2011 m. II ketv. Didžiausią skirstymo rinkos dalį – 97,8 proc. – užima AB „Lietuvos dujos“.
- Skirstymo veiklos pajamos 2012 m. II ketv. siekė 32,1 mln. Lt – 0,6 proc. daugiau nei 2011 m. II ketv.
- Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka ir toliau išlieka palyginti nedidelė: 2012 m. II ketv. parduota 2,2 mln. m³ gamtinių dujų – 2,2 karto daugiau nei 2011 m. II ketv.
- 2012 m. II ketv. pajamos už dujas, parduotas didmeninėje tiekimo rinkoje, siekė 3,2 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. II ketv., buvo 2,6 karto didesnės.
- Nuo 2012 m. kovo 1 d. pradėjo veikti gamtinių dujų birža, kurios operatoriumi yra BALTPOOL UAB. Per ketvirtį biržoje įvykdytas 1 sandoris.
- Mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje 2012 m. II ketv. patiekta 33,8 proc. mažiau dujų (233,3 mln. m³) nei 2011 m. II ketv. Tiekimas nebuitiniams vartotojams 2012 m. II ketv., palyginti su 2011 m. II ketv., mažėjo 37,8 proc., o buitiniams vartotojams – 0,3 proc.

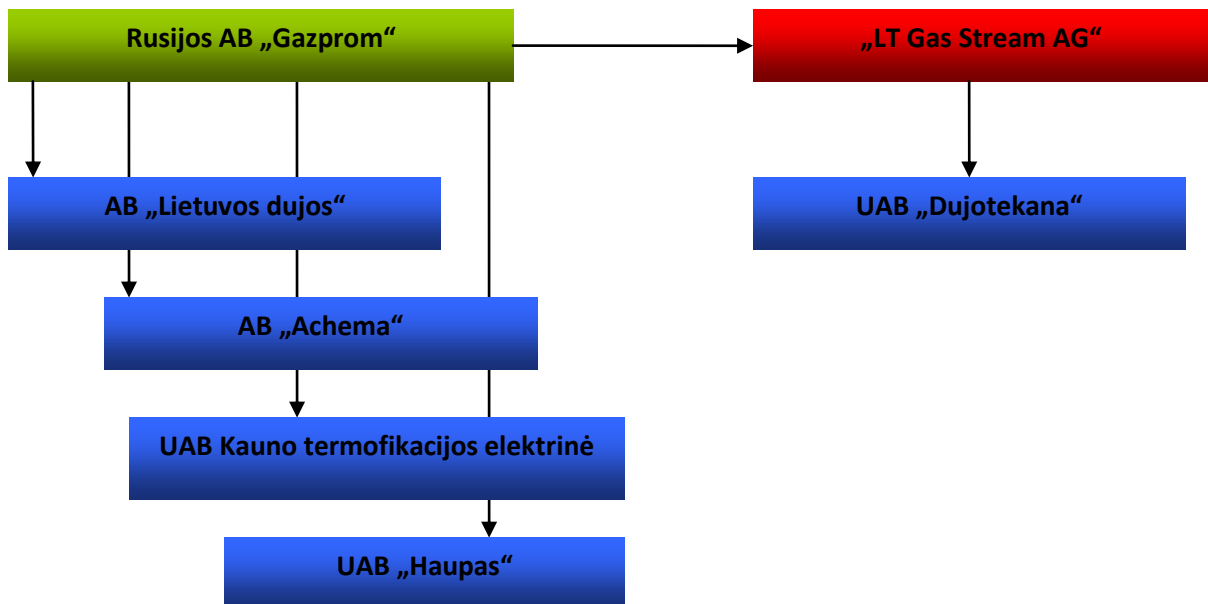
- Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvių pajamos iš buitiniams vartotojams patiektų dujų 2012 m. II ketv. sudarė 45,1 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. II ketv., buvo 22,1 proc. didesnės. Pajamos iš nebutinių vartotojų segmento 2012 m. II ketv. buvo 18,6 proc. mažesnės nei 2011 m. II ketv. ir siekė 280,1 mln. Lt.
- Perdavimo rinkoje per 2012 m. II ketv. buvo investuota 19,6 mln. Lt arba 3 kartus daugiau nei 2011 m. II ketv. Skirstymo rinkos investicijos 2012 m. II ketv. siekė 9,3 mln. Lt, t. y. 61,7 proc. daugiau nei 2011 m. II ketv. Tiekimo rinkoje 2012 m. II ketv. investuota 42 tūkst. Lt, t. y. 2,6 karto daugiau nei 2011 m. II ketv. Iš viso sektoriaus investicijos 2012 m. II ketv. sudarė 70,9 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. II ketv., buvo 2,5 karto didesnės.
- Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. AB „Lietuvos dujos“ 2012 m. gegužės 28 d. pateikė Komisijai veiklų ir kontrolės atskyrimo būdų aprašymus bei numatomų atlikti veiksmų planus.

1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS

1.1. Rinkos dalyviai

2012 m. II ketv. gamtinių dujų importo rinkoje veikė tie patys dalyviai, kaip ir 2012 m. I ketv. Gamtines dujas importavo AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, AB „Achema“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinė. Gamtinės dujos į Lietuvą 2012 m. II ketv. buvo importuojamos iš vienintelio išorinio tiekėjo – Rusijos AB „Gazprom“. UAB „Dujotekana“ dujas pirko iš tarpininko „LT Gas Stream AG“, o ne tiesiogiai iš Rusijos AB „Gazprom“.

1 pav. Gamtinių dujų importo į Lietuvą segmento dalyviai

Šaltinis: Komisija.

1.2. Rinkos apimtis

2012 m. II ketv. į Lietuvą buvo importuota 511,1 mln. m³ gamtinių dujų, tai 30,6 proc. mažiau nei 2011 m. II ketv., kuomet buvo importuota 736,7 mln. m³ dujų. Visi gamtinių dujų importo rinkos dalyviai 2012 m. II ketv. importavo mažiau gamtinių dujų nei 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu. 2012 m. II ketv., palyginti su 2011 m. II ketv., ženkliai mažėjo AB „Lietuvos dujos“ – 40,6 proc., AB „Achema“ – 26,5 proc., UAB „Dujotekana“ – 23,4 proc. importuojamų gamtinių dujų kiekiai.

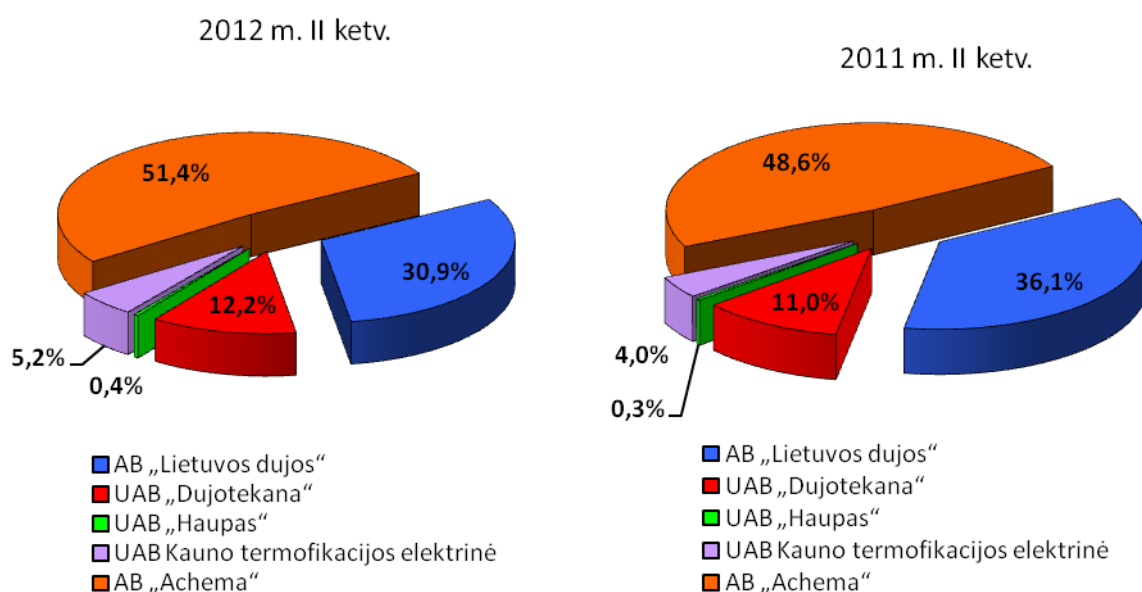
1 lentelė. Į Lietuvą importuojamų gamtinių dujų kiekiai, tūkst. m³, 2011–2012 m. II ketv.

Importuotojas	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	157814	265725	-40,6
UAB „Dujotekana“	62129	81120	-23,4
UAB „Haupas“	1929,13	2341	-17,6
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	26351	29800	-11,6
AB „Achema“	262838	357700	-26,5
Iš viso:	511061	736686	-30,6

Šaltinis: Komisija.

Didžiausią gamtinių dujų importo rinkos dalį, vertinant pagal importuotų dujų kiekį, 2012 m. II ketv., kaip ir 2011 m. II ketv., užėmė AB „Achema“, dujas naudojanti savo ūkiniams poreikiams, kurios užimama rinkos dalis per metus augo 2,8 procentinio punkto. UAB „Dujotekana“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinė užimamos rinkos dalys didėjo po 1,2 procentinio punkto, UAB „Haupas“ rinkos dalies augimas sudarė 0,1 procentinio punkto, o AB „Lietuvos dujos“ užimama rinkos dalis mažėjo 5,2 procentinio punkto.

2 pav. Gamtinių dujų importo rinkos struktūra, 2011–2012 m.

Šaltinis: Komisija.

2012 m. II ketv. 13,0 proc. importo sąnaudų mažėjimą, palyginti su 2011 m. II ketv., lėmė dėl importuoto kiekio mažėjimo 21,4 proc. sumažėjusios AB „Lietuvos dujos“ sąnaudos. Visos kitos gamtines dujas importuojančios įmonės 2012 m. II ketv. turėjo didesnes sąnaudas nei 2011 m. II ketv.

2 lentelė. Į Lietuvą importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudų dinamika, tūkst. Lt*

Importuotojas	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	216170	275133	-21,4
UAB „Dujotekana“	85414	83465	2,3
UAB „Haupas“	2618	2217	18,1
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	35437	29796	18,9
Iš viso:	339639	390611	-13,0

* - nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų.

Šaltinis: Komisija.

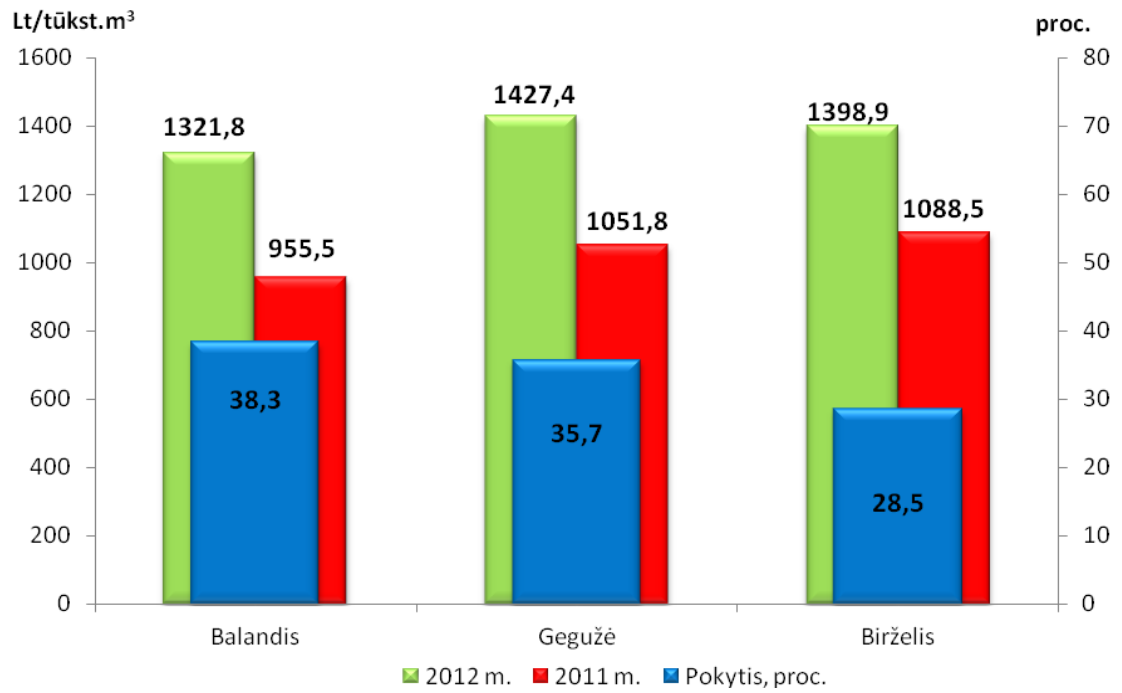
Importuojamų gamtinių dujų kaina tiesiogiai priklauso nuo alternatyvių kuro rūšių, t. y. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (gazolio 0,1 proc.) kainos pasaulinėje rinkoje bei euro ir JAV dolerio kurso santykio. Kiekvienos dienos naftos produktų kainų bei valiutų kurso svyravimai ir reikšmės skelbiami Komisijos interneto svetainėje www.regula.lt.

2012 m. II ketv. alternatyvios kuro rūšys buvo brangesnės, palyginti su 2011 m. II ketv. 1 proc. sieringumo mazutas, priklausomai nuo mėnesio, buvo nuo 17,8 iki 29 proc. brangesnis, dyzelinis kuras (0,1) 2012 m. II ketv. kainavo nuo 9,4 iki 20,5 proc. daugiau nei 2011 m. II ketv. Doleris šių metų balandžio mėn. buvo 0,4 proc. brangesnis lito atžvilgiu, o gegužės ir birželio mėn. – nuo 1 iki 2,1 proc. pigesnis lito atžvilgiu nei praėjusių metų analogiškais mėnesiais. Minėti veiksniai lėmė, kad 2012 m. II ketv. importuojamų gamtinių dujų kaina buvo vidutiniškai 34 proc. didesnė nei 2011 m. II ketv. ir siekė 1383 Lt už tūkst. m³, kai 2011 m. II ketv. vidutinė importuojamų dujų kaina buvo 1032 Lt už tūkst. m³. Vidutinių gamtinių dujų importo kainų palyginimas pateikiamas 3 paveiksle.

3 lentelė. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (gazolio 0,1 proc.) 6 mėn. kainos ir valiutų kursų santykio 2012 m. II ketv.– 2011 m. II ketv. palyginimas

Gamtinių dujų importo kainos veiksnys		Kaina, JAV dol./t		Pokytis, proc.
		2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	
1 proc. sieringumo mazutas	Balandis	685,66	531,67	29,0
	Gegužė	702,18	570,81	23,0
	Birželis	704,56	598,24	17,8
Dyzelinis kuras (gazolis 0,1 proc.)	Balandis	968,03	803,6	20,5
	Gegužė	979,66	854,61	14,6
	Birželis	972,92	889,24	9,4
LT/JAV	Balandis	2,6213	2,6112	0,4
	Gegužė	2,7683	2,796	-1,0
	Birželis	2,7624	2,8208	-2,1

Šaltinis: Komisija.

3 pav. Vidutinė gamtinių dujų importo kaina 2011–2012 m., Lt/tūkst. m³

Šaltinis: Komisija.

2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS

2.1. Rinkos dalyviai

2012 m. II ketv. gamtinių dujų perdavimo rinkoje veikė vienintelė įmonė – AB „Lietuvos dujos“. Komisija šiai įmonei licenciją vykdyti dujų perdavimo veiklą yra išdavusi 2001 m. gruodžio 17 d. Licencijuojamos veiklos teritorija apima visas 10 Lietuvos apskričių. Tranzito veikla nėra licencijuojama, šią veiklą vykdo perdavimo tinklo operatorius AB „Lietuvos dujos“.

2.2. Rinkos apimtis

Perdavimo sistemos operatorius 2012 m. II ketv. transportavo 1046,8 mln. m³ gamtinių dujų, iš kurių 35,04 mln. m³ arba 3,3 proc. teko buitiniams vartotojams, 583,3 mln. m³ arba 55,7 proc. – nebuitiniams vartotojams, o likusi 428,4 mln. m³ gamtinių dujų dalis – tranzitui. Palyginti su 2011 m. II ketv., per šių metų antrąjį ketvirtį buvo transportuota 53,6 mln. m³ arba 4,9 proc. mažiau dujų.

Gamtinių dujų tranzitas dujų perdavimo sistemos struktūroje 2012 m. II ketv. sudarė 40,9 proc. iš viso transportuotų dujų kiekio. Tranzito dalis, palyginti su 2011 m. II ketv., išaugo 2,8 procentinio punkto (žr. 4 pav.), o tranzito apimčių augimas kiekybine išraiška 2012 m. II ketv., palyginti su 2011 m. II ketv., siekė 2,2 proc. Gamtinių dujų perdavimas Lietuvos vartotojams 2012 m. II ketv. buvo 9,2 proc. mažesnis nei 2011 m. II ketv. ir siekė 618,4 mln. m³ gamtinių dujų. Buitiniams vartotojams perduotas gamtinių dujų kiekis 2012 m. II ketv. sudarė 5,7 proc. iš viso Lietuvos vartotojams perduoto kiekio ir buvo 0,4 proc. arba 0,127 mln. m³ mažesnis nei 2011 m. II ketv.

Nebuitinių vartotojų dalis perdavimo Lietuvos vartotojams segmente sudaro 94,3 proc. 2012 m. II ketv. nebuitiniams gamtinių dujų vartotojams buvo perduota 9,7 proc. mažiau gamtinių dujų nei 2011 m. II ketv.

4 lentelė. **Gamtinių dujų perdavimo apimtys, tūkst. m³**

Perdavimas	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, tūkst. m ³	Pokytis, proc.
<i>Perdavimas Lietuvos vartotojams</i>	618360	681087	-62727	-9,2
Buitiniai vartotojai	35041	35168	-127	-0,4
Nebuitiniai vartotojai	583319	645919	-62600	-9,7
<i>Tranzitas</i>	428412	419370	9042	2,2
Perdavimas (iš viso)	1046772	1100457	-53685	-4,9

Šaltinis: Komisija.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamos 2012 m. II ketv. buvo 10,9 proc. mažesnės nei 2011 m. II ketv. Pajamos už gamtinių dujų perdavimą Lietuvos vartotojams 2012 m. II ketv. siekė 27,6 mln. Lt. Didžiausią dalį perdavimo veiklos pajamų rinkos struktūroje sudarančios pajamos, gautos iš nebutinių vartotojų (90,7 proc. visų perdavimo veiklos pajamų), 2012 m. II ketv., palyginti su 2011 m. II ketv., mažėjo 12,1 proc. 2012 m. II ketv. daugiausiai – 33,46 proc. – augo pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą, tačiau šių pajamų dalis perdavimo veiklos pajamų rinkos struktūroje sudaro neįžymią dalį (1,5 proc.).

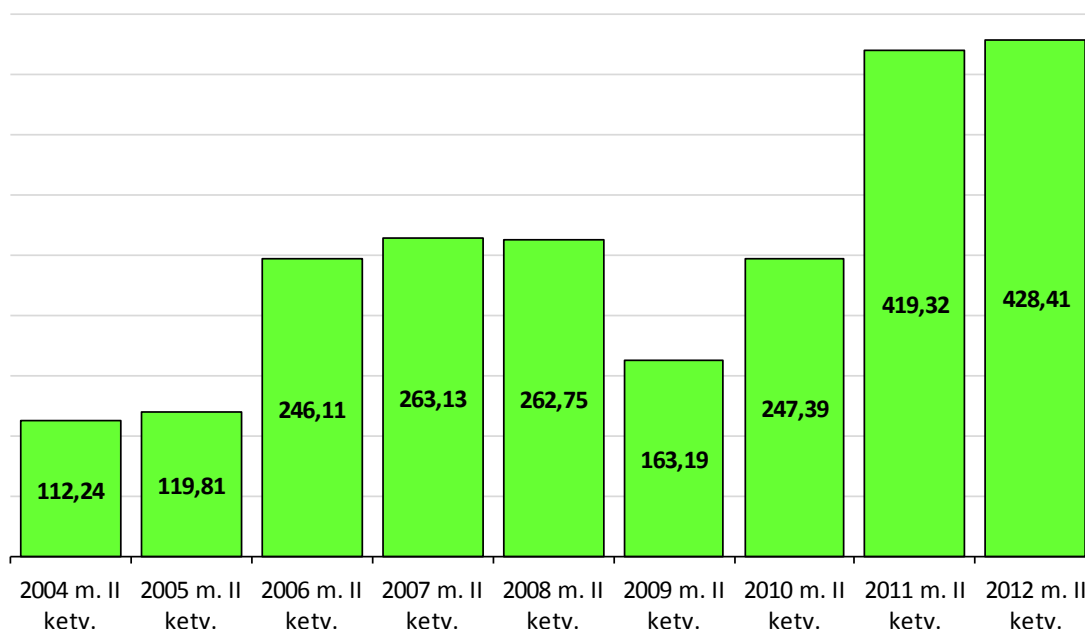
5 lentelė. **Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamos***, tūkst. Lt

Perdavimas	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Buitiniai vartotojai	2161,3	2179,9	-18,6	-0,9
Nebuitiniai vartotojai	25081,3	28544,6	-3463,3	-12,1
Pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą	401,7	301	100,7	33,5
Perdavimas (iš viso)	27644,3	31025,5	-3381,2	-10,9

* - nevertinant tranzito transportavimo perdavimo sistema pajamų.

Šaltinis: Komisija.

4 pav. **Gamtinių dujų tranzito dinamika, 2004–2012 m., mln. m³**

Šaltinis: Komisija.

2.3. Investicijos

AB „Lietuvos dujos“ į transporto magistraliniu tinklu veiklą 2012 m. II ketv. investavo 19,57 mln. Lt, t. y. maždaug 3 kartus daugiau nei praėjusių metų antrąjį ketvirtį. Investicijų augimą lėmė magistralinio dujotiekio nuo Jurbarko iki atšakos į Tauragės dujų skirstymo stotį statyba, kuriai buvo skirta 15,697 mln. Lt (arba 80,2 proc. visų perdavimo veiklai skirtų investicijų).

6 lentelė. **Investicijos į gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu veiklą, 2011-2012 m.**

	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, kartais
Investicijos, tūkst. Lt	19572	6408	13164	3,1

Šaltinis: Komisija.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. AB „Lietuvos dujos“ 2012 m. gegužės 28 d. pateikė Komisijai veiklų ir kontrolės atskyrimo būdų aprašymus bei numatomų atlikti veiksmų planus.

3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

3.1. Rinkos dalyviai

Komisijos išduotas gamtinių dujų skirstymo veiklos licencijas 2012 m. II ketv. turėjo ir veiklą vykdė šešios įmonės. Skirstymo rinkos dalyvių skaičius 2012 m. II ketv., palyginti su 2012 m. I ketv., nepakito.

7 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo licencijas turinčios įmonės**

Eilės nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1.	AB „Lietuvos dujos“	Taip
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Taip
3.	UAB „Intergas“	Taip
4.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Taip
5.	UAB „Druskininkų dujos“	Taip
6.	AB „Achema“	Taip

Šaltinis: Komisija.

3.2. Rinkos apimtis

2012 m. II ketv. gamtinių dujų skirstymo sistema buvo transportuota 161,7 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginti su analogišku praėjusių metų laikotarpiu, 2012 m. II ketv. paskirstytų gamtinių dujų apimtis mažėjo 11,3 proc.

Buitiniams vartotojams 2012 m. II ketv. buvo paskirstyta 35,10 mln. m³ gamtinių dujų, tai sudarė 21,7 proc. iš viso paskirstyto dujų kiekio. Buitiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis 2012 m. II ketv., palyginti su 2011 m. II ketv., mažėjo 0,28 proc., tačiau gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūroje užėmė 2,7 procentinio punkto didesnę rinkos dalį negu 2011 m. II ketv. Nebuitiniams vartotojams paskirstyta 78,3 proc. gamtinių dujų, tai sudarė 126,6 mln. m³ iš viso paskirstyto dujų kiekio. Palyginti su 2011 m. II ketv., 2012 m. II ketv. nebuitiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis mažėjo 20,6 mln. m³ (14 proc.). Gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūra pagal skirstymo veiklos licencijas turinčių įmonių paskirstytą dujų kiekį 2012 m. II ketv. išliko tokia pati, kaip ir 2011 m. II ketv. Didžiausią skirstymo rinkos dalį užima AB „Lietuvos dujos“. Ši įmonė per antrąjį šių metų ketvirtį paskirstė 158 mln. m³ dujų arba 97,8 proc. iš viso paskirstyto gamtinių dujų kiekio. Rinkos dalyvių paskirstytų gamtinių dujų kiekiai pateikti 8 lentelėje.

2012 m. II ketv. skirstymo veiklos pajamos sudarė 32,1 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. II ketv., buvo 0,6 proc. (arba 0,2 mln. Lt) didesnės. Pajamos, gautos iš buitinių vartotojų, 2012 m. II ketv. sudarė 12,4 mln. Lt arba 2,5 proc. daugiau nei 2011 m. II ketv. Pajamos iš skirstymo veiklos

nebutiniams vartotojams 2012 m. II ketv. mažėjo 0,5 proc., palyginti su 2011 m. II ketv., ir sudarė 19,7 mln. Lt.

8 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtys, tūkst. m³**

Įmonė	Iš viso			Buitiniai vartotojai			Nebutiniai vartotojai		
	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	158155	179024	-11,7	35041	35168	-0,4	123114	143856	-14,4
UAB „Intergas“	2491	2354	5,8	13,6	18,3	-25,9	2477,0	2336	6,0
UAB „Fortum Heat Lietuva“	514	521,9	-1,5	0,35	0,400	-12,0	513,6	521,5	-1,5
UAB „Druskininkų dujos“	44,2	39,2	12,7	33,7	31,7	6,3	10,5	7,5	39,6
AB agrofirma „Josvainiai“	469	469,3	-0,06	13,3	14,1	-5,7	455,7	455,2	0,1
Iš viso:	161672,7	182408,7	-11,4	35101,9	35232,5	-0,4	126570,8	147176,2	-14,0

Šaltinis: Komisija.

3.3. Investicijos

2012 m. II ketv. gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai į skirstymo veiklą investavo 9,3 mln. Lt – 1,6 karto daugiau nei 2011 m. II ketv., kai skirstymo veiklos investicijos siekė 5,8 mln. Lt. 2012 m. II ketv. buvo prijungti 395 nauji vartotojai – 14,2 proc. daugiau nei 2011 m. II ketv. Nutiesto dujotiekio ilgis 2012 m. II ketv. siekė 19,9 km.

9 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo investicinės veiklos rodiklių palyginimas**

Įmonė	Mato vnt.	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.	Pokytis, mato vnt.	Pokytis, proc.
Investicijos					
AB „Lietuvos dujos“	tūkst. Lt	9314	4626	4688	101,3
UAB „Intergas“	tūkst. Lt	27	1152	-1125	-97,7
UAB „Fortum Heat Lietuva“	tūkst. Lt	0	0	0	0
Iš viso	tūkst. Lt	9341	5778	3563	61,7
Nutiestas dujotiekių ilgis					
AB „Lietuvos dujos“	km	19,9	12,4	7,5	60,5
Iš viso	km	19,9	12,4	7,5	60,5
Prijungta naujų vartotojų					
AB „Lietuvos dujos“	vnt.	393	342	51	14,9
UAB „Druskininkų dujos“	vnt.	1	4	-3	-75,0
UAB „Intergas“	vnt.	1	0	1	
Iš viso:	vnt.	395	346	49	14,2

Šaltinis: Komisija.

4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

4.1. Rinkos dalyviai

2012 m. II ketv. gamtinių dujų tiekimo licencijas Komisijos sprendimu turėjo 15 gamtinių dujų tiekimo įmonių, t. y. dviem daugiau negu 2011 m. II ketv. 2012 m. II ketv. buvo išduota 1 gamtinių dujų tiekimo licencija. Gamtinių dujų tiekimo veiklą 2012 m. II ketv., kaip ir 2012 m. I ketv., vykdė tos pačios 8 įmonės.

10 lentelė. Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės, 2012 m. II ketv.

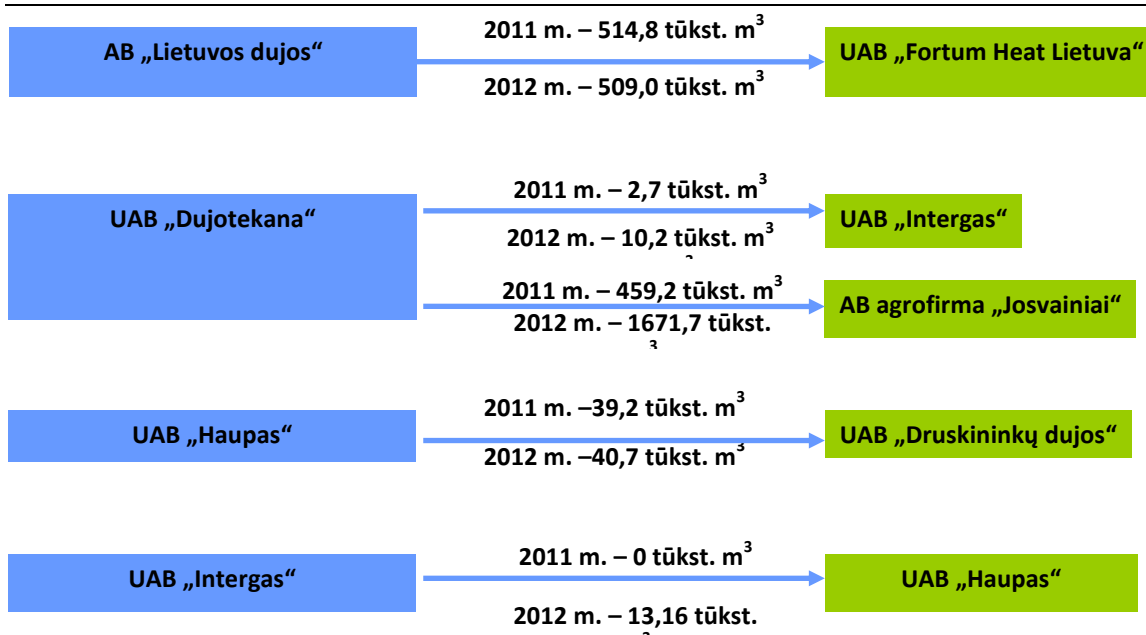
Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1	AB „Lietuvos dujos“	Vykdė
2	AB agrofirma „Josvainiai“	Vykdė
3	UAB „Prekybos namai Giro“	Nevykdė
4	UAB „Dujotekana“	Vykdė
5	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	Nevykdė
6	AB „Achema“	Vykdė
7	UAB „Intergas“	Vykdė
8	Lietuvos ir JAV UAB „lteralit“	Nevykdė
9	UAB „Haupas“	Vykdė
10	UAB „Druskininkų dujos“	Vykdė
11	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	Nevykdė
12	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Vykdė
13	UAB „Imlitex“	Nevykdė
14	Lietuvos energija, AB	Nevykdė
15	Baltic Energy Partners, UAB	Nevykdė

Šaltinis: Komisija.

4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2012 m. II ketv. didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduota 2,2 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 2,2 karto daugiau nei 2011 m. II ketv. Vertine išraiška 2012 m. II ketv. pardavimai didmeninėje dujų rinkoje sudaro 3,2 mln. Lt – 2,6 karto daugiau nei 2011 m. II ketv.

5 pav. Didmeninės rinkos dalyviai ir didmeninėje rinkoje parduotų gamtinių dujų apimtys, 2011–2012 m. II ketv.

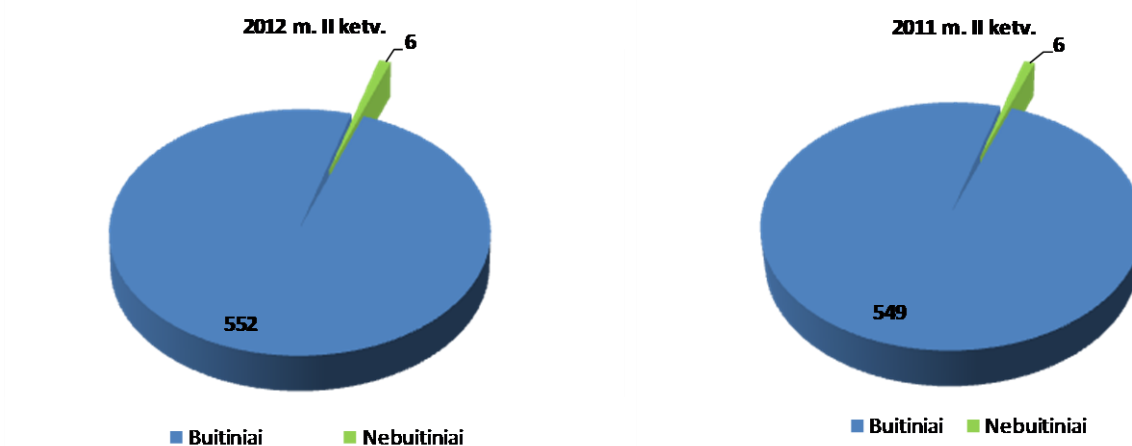
Šaltinis: Komisija.

Nuo 2012 m. kovo 1 d. Lietuvoje pradėjo veikti pirmoji gamtinių dujų birža, kurios operatoriumi yra BALTPPOOL UAB. 2012 m. II ketv. pabaigoje biržoje buvo registruoti 3 dalyviai: AB „Klaipėdos nafta“, Lietuvos energija, AB ir UAB „Imlitex“. Per ketvirtį gamtinių dujų biržoje buvo sudarytas 1 sandoris.

4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2012 m. II ketv. Lietuvoje buvo 558 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš kurių 552 tūkst. buitinių ir 6 tūkst. nebutinių (6 pav.).

6 pav. Rinkos struktūra pagal vartotojus, 2011–2012 m., tūkst.

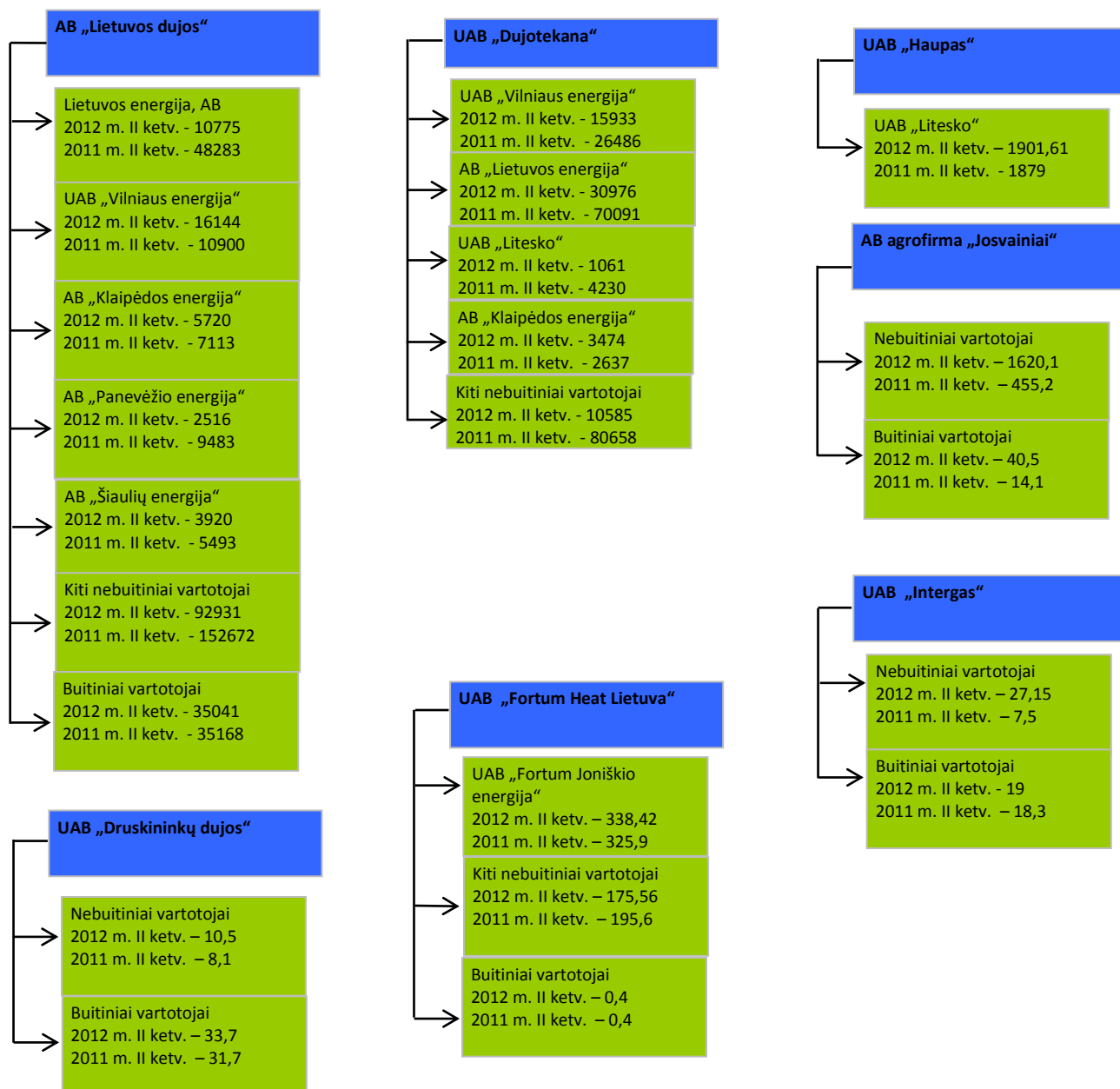

Šaltinis: Komisija.

Gamtinių dujų tiekėjai 2012 m. II ketv. išliko tie patys, kaip ir 2012 m. I ketv. Gamtines dujas vartotojams tiekė 7 įmonės: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“.

2012 II ketv. mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduota 233,3 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginti su 2011 m. II ketv., 2012 m. II ketv. pardavimai mažėjo 33,8 proc., tam didžiausią įtaką turėjo 37,8 proc. sumažėję pardavimai nebuitiniams vartotojams, o pardavimai buitiniams vartotojams mažėjo 0,3 proc. Pardavimų koncentracija mažmeninėje dujų rinkoje išliko panaši kaip ir 2011 m. II ketv.: 98,2 proc. mažmeninės tiekimo rinkos užėmė AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ (2011 m. II ketv. – 99,1 proc.), 1,8 proc. – kiti rinkos dalyviai. Nors konsoliduota AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ užimama padėtis mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje beveik nepakito, tačiau UAB „Dujotekana“ 2012 m. II ketv. užėmė 26,6 proc. mažmeninės dujų rinkos, arba 3,7 procentinio punkto daugiau nei 2011 m. II ketv. Didėjant UAB „Dujotekana“ rinkos daliai, atitinkamai mažėjo AB „Lietuvos dujos“ rinkos dalis. Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje veikiančių Lietuvos dujų įmonių parduodami dujų kiekiai pateikti 7 paveiksle.

7 pav. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra, 2012 m. II ketv.

Šaltinis: Komisija.

Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams tenkanti tiekimo dalis sudarė 15,1 proc. ir, palyginti su 2011 m. II ketv., išaugo 5,1 procentinio punkto. Nebuitinių vartotojų nupirktas gamtinių dujų kiekis mažėjo ir tiekimo rinkoje sudarė 84,9 proc.

Buitinių vartotojų segmentas:

Šių metų antrąjį ketvirtį mažmeninėje rinkoje dujas buitiniams vartotojams, kaip ir praėjusių metų pirmą ketvirtį, tiekė 5 įmonės. Dujos buvo tiekiamos 552 tūkst. buitinių vartotojų, palyginti su 2011 m. II ketv., buitinių vartotojų skaičius augo 0,5 proc.

2012 m. II ketv. buitiniai vartotojai suvartojo 35,1 mln. m³ gamtinių dujų – 0,3 proc. mažiau, palyginti su 2011 m. II ketv. Buitiniai vartotojai antrąjį šių metų ketvirtį už gamtines dujas

sumokėjo 45,1 mln. Lt, t. y. 22,1 proc. arba 8,2 mln. Lt daugiau nei 2011 m. II ketv., kuomet už dujas buvo sumokėta 36,9 mln. Lt.

AB „Lietuvos dujos“ ir toliau išlieka pagrindine gamtinių dujų tiekėja buitiniams vartotojams: 2012 m. II ketv. šios įmonės užimama rinkos dalis sudarė 99,6 proc. visų pardavimų.

11 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei rinkos dalių buitiniams vartotojams palyginimas**

Įmonė	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Rinkos dalis pagal kiekius, proc.		
	2011 m. II ketv.	2012 m. II ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. II ketv.	2012 m. II ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. II ketv.	2012 m. II ketv.	Pokytis, proc. punktais
AB „Lietuvos dujos“	35168	35041	-0,4	36791	44879	22,0	99,9	99,7	-0,2
AB agrofirma „Josvainiai“	14,1	40,5	187,2	17,8	62,8	252,8	0,03	0,12	0,09
UAB „Druskininkų dujos“	31,7	33,7	6,3	116,8	133,4	14,2	0,05	0,10	0,05
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0,4	0,4	0,0	0,5	0,7	40,0	0,00	0,00	0,00
UAB „Intergas“	18,3	18,8	2,7	17,9	24,2	35,2	0,04	0,05	0,01
Iš viso:	35232,5	35134,4	-0,3	36944	45100	22,1	100,0	100,0	

Šaltinis: Komisija.

Nebuitinių vartotojų segmentas:

Nebuitiniams vartotojams gamtines dujas mažmeninėje rinkoje 2012 II ketv. tiekė tos pačios 7 įmonės, kaip ir 2012 m. I ketv.

2012 m. II ketv. nebutiniai vartotojai nupirko 198,2 mln. m³ dujų. Palyginti su 2011 m. II ketv., 2012 m. II ketv. nebutinių vartotojų nupirktų dujų kiekis sumažėjo 37,8 proc. Nebuitiniai vartotojai 2012 m. II ketv. už dujas sumokėjo 280,1 mln. Lt arba 18,6 proc. mažiau nei 2011 m. II ketv. (344,0 mln. Lt).

Pagrindinę nebutinių vartotojų rinkos dalį, vertinant pagal parduotų gamtinių dujų kiekį, ir toliau užima AB „Lietuvos dujos“: 2012 m. II ketv., palyginti su 2011 m. II ketv., užimama rinkos dalis mažėjo 7,0 procentiniais punktais ir siekė 66,6 proc. UAB „Dujotekana“ užimama rinkos dalis 2012 m. II ketv., palyginti su 2011 m. II ketv., didėjo 5,8 procentiniais punktais ir siekė 31,3 proc. Tiekiamų gamtinių dujų nebutiniams vartotojams kiekiai, pajamos ir užimamos rinkos dalys pateikiamos 12 lentelėje.

12 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei rinkos dalių nebuitiniams vartotojams palyginimas**

Įmonė	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Rinkos dalis pagal kiekius, proc.		
	2011 m. II ketv.	2012 m. II ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. II ketv.	2012 m. II ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. II ketv.	2012 m. II ketv.	Pokytis, proc. punktais
AB „Lietuvos dujos“	234459	132006	-43,7	253661	185637	-26,8	73,7	66,6	-7,1
UAB „Dujotekana“	81120	62129	-23,4	86653	87901	1,4	25,4	31,3	5,9
UAB „Haupas“	1921	1942,3	1,1	2383	3138	31,7	0,6	1,0	0,4
AB agrofirma „Josvainiai“	455,2	1620,1	255,9	526,9	2463,4	367,5	0,14	0,82	0,67
UAB „Druskininkų dujos“	8,1	10,5	29,6	38,9	47,2	-21,4	0,00	0,01	0,00
UAB „Fortum Heat Lietuva“	521,5	531,6	-1,9	701,4	871,0	24,2	0,16	0,26	0,10
UAB „Intergas“	12,9	27,2	110,9	14,4	38,9	170,1	0,00	0,01	0,01
Iš viso:	318497,7	198266,7	-37,8	343978,6	280096,5	-18,6	100,0	100,0	

Šaltinis: Komisija.

4.4. Investicijos

Įmonės, užsiimančios gamtinių dujų tiekimu, 2012 m. II ketv. investavo 42 tūkst. Lt – 2,6 karto daugiau nei 2011 m. II ketv. Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos pateiktos 13 lentelėje.

13 lentelė. **Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos, tūkst. Lt**

Įmonė	2012 m. II ketv.	2011 m. II ketv.
AB „Lietuvos dujos“	35	0
UAB „Dujotekana“	7	16
Iš viso:	42,00	16,00

Šaltinis: Komisija.